

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

General Fisheries
Commission for
the Mediterranean

Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Αλιεία Μικρής Κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο

Funded by the
European Union

Φωτογραφία εξωφύλλου: ©GFCM/Salim Djerrah

Σχεδιασμός: Marco Milanese και Julie Lastmann-Frenchtouch

Τί είναι το ΠΣΔ-ΑΜΚ;

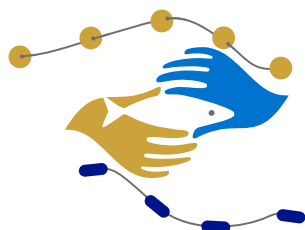
Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Αλιεία Μικρής Κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο (ΠΣΔ-ΑΜΚ) είναι μια ιστορική πολιτική δέσμευση που θέτει ως στόχο ένα δεκαετές χρονοδιάγραμμα για τη μακροχρόνια περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα του κλάδου.

Υπογράφηκε ως Υπουργική Διακήρυξη το Σεπτέμβριο του 2018 από υψηλούς εκπροσώπους χωρών της Μεσογείου, του Εύξεινου Πόντου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την έναρξή του ακολούθησε μια μακρόχρονη διαδικασία διαβουλεύσεων και συνεργασιών ανάμεσα σε ενδιαφερόμενα μέρη από το χώρο της αλιείας, θεσμικούς παράγοντες και ειδικούς από ολόκληρη την περιοχή.

Βασίζεται στις Εθελοντικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Εξασφάλιση της Βιώσιμης Αλιείας Μικρής Κλίμακας στο Πλαίσιο της Επισιτιστικής Ασφάλειας και της Εξάλειψης της Φτώχειας (Κατευθυντήριες γραμμές ΑΜΚ) που υιοθετήθηκαν από τον FAO και αντιπροσωπεύουν το πρώτο διεθνές εργαλείο που είναι αποκλειστικά αφιερωμένο στον κλάδο της αλιείας μικρής κλίμακας, και τις προσαρμόζει στις συνθήκες της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου.

Το ΠΣΔ-ΑΜΚ καθορίζει τις βασικές αρχές, τους στόχους και -κυρίως- τις χειροπιαστές ενέργειες που χρειάζονται στην επόμενη δεκαετία για τη διασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος για την αλιεία μικρής κλίμακας στην περιοχή.

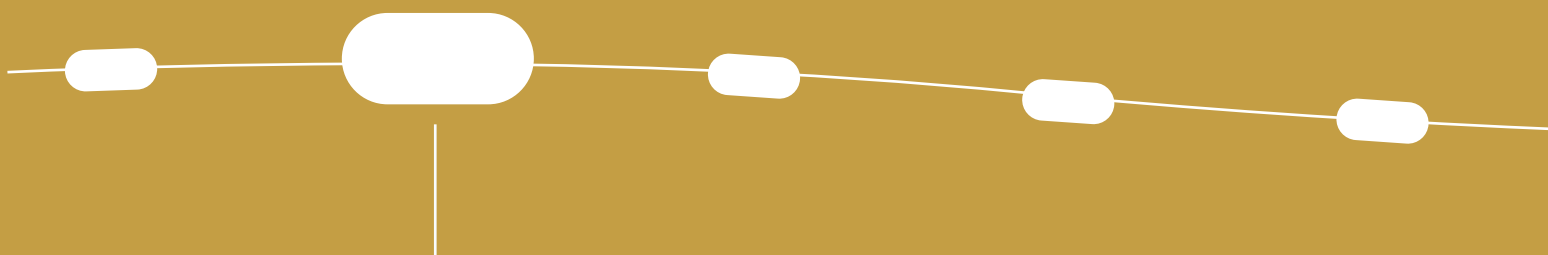
Η εμβέλειά του επεκτείνεται πολύ πέρα από τις παραδοσιακές στρατηγικές διαχείρισης της αλιείας: προσφέρει ολιστική προσέγγιση του κλάδου της αλιείας μικρής κλίμακας και του ζωτικού της ρόλου στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου, και συμπεριλαμβάνει όλους αυτούς τους παράγοντες στους στρατηγικούς του σκοπούς. Οι ίδιοι οι αλιείς και οι κοινότητες που αυτοί στηρίζουν βρίσκονται στο επίκεντρο τού σχεδίου.

Ο δρόμος προς το ΠΣΚ-ΑΜΚ: τρία ιστορικά γεγονότα

Ενώ η υπογραφή της Υπουργικής Διακήρυξης στο ΠΣΔ-ΑΜΚ δρομολογεί μια διαδικασία που θα διαρκέσει μέχρι το 2028, το έγγραφο αυτό καθεαυτό ήταν αποτέλεσμα πολλών ετών σκληρής δουλειάς από ένα ευρύ φάσμα παραγόντων.

Τρία κομβικά γεγονότα διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στη συλλογική προσπάθεια για εμπλουτισμό των γνώσεων, για πολιτική υποστήριξη και για την κατάρτιση πραγματικών σχεδίων για αλλαγή:

ΜΑΛΤΑ

Νοέμβριος 2013

Πρώτο Περιφερειακό Συμπόσιο για τη βιώσιμη αλιεία μικρής κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο

Για πρώτη φορά στην περιοχή, εθνικές διοικήσεις, διεθνείς οργανώσεις, επιστήμονες, μη-κυβερνητικές οργανώσεις, κοινότητες αλιέων, ενδιαφερόμενα μέρη και μέλη της κοινωνίας των πολιτών, κάθισαν γύρω από το ίδιο τραπέζι για να συζητήσουν για τη δόμηση κοινών στρατηγικών με σκοπό τη βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας μικρής κλίμακας. Αυτό έθεσε τις βάσεις για ένα περιφερειακό πρόγραμμα μεγάλης κλίμακας.

ΜΑΛΤΑ

Μάιος 2016

Υιοθέτηση της Απόφασης GFCM/40/2016/2 για μεσοπρόθεσμη στρατηγική (2017-2020) για τη βιωσιμότητα της αλιείας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο

Η Γενική Επιτροπή Αλιείας για τη Μεσόγειο (ΓΕΑΜ) υιοθέτησε την πρωτοποριακή αυτή απόφαση σε μια συντονισμένη προσπάθεια για αντιστροφή στη μείωση των αλιευμάτων στην περιοχή, σε συμβολή επίτευξης του Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης 14, «Ζωή στο Νερό». Η μεσοπρόθεσμη στρατηγική της ΓΕΑΜ που προέκυψε, είχε πέντε στόχους, ο δεύτερος εκ των οποίων ήταν η «Υποστήριξη του βιοπορισμού των παράκτιων κοινοτήτων μέσω της αλιείας μικρής κλίμακας». Το ΠΣΔ-ΑΜΚ αναδύθηκε ως άμεσο αποτέλεσμα της δέσμευσης αυτής.

ΑΛΓΕΡΙ

Μάρτιος 2016

Περιφερειακό συνέδριο με θέμα «Δόμηση ενός μέλλοντος για την αλιεία μικρής κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο»

Το περιφερειακό συνέδριο ανέπτυξε τη δυναμική για την εντατικοποίηση των προσπαθειών στήριξης της αλιείας μικρής κλίμακας. Οι αντιπροσωπείες συμφώνησαν να ταυτοποιήσουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς και συντονισμένες στρατηγικές έχοντας αυτό στο μυαλό, ζητώντας ιδιαίτερα την προσαρμοσμένη εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών για ΑΜΚ στην περιοχή.

ΠΣΔ-ΑΜΚ: βασικοί στόχοι*

Το ΠΣΔ-ΑΜΚ διαιρεί τους στόχους και τις δράσεις τους σε εννέα βασικές θεματικές ενότητες, με ξεκάθαρους στόχους για τον καθένα τους μέχρι το 2028. Οι βασικές θεματικές ενότητες είναι οι εξής:

Επιστημονική έρευνα

Η επιστήμη προσφέρει τη στέρεη βάση για την επίτευξη μιας αλλαγής που έχει νόημα: το ΠΣΔ-ΑΜΚ ενισχύει τις δράσεις ολοκληρωμένης περιφερειακής έρευνας για την βελτίωση της γνώσης και της κατανόησης.

Μέτρα διαχείρισης της αλιείας μικρής κλίμακας

Ενα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά βιώσιμο μέλλον χρειάζεται προσεκτικό σχεδιασμό, κανονιστικό πλαίσιο, παρακολούθηση και έλεγχο για τη δημιουργία ενός δίκαιου κλάδου για τους παράγοντες της αλιείας μικρής κλίμακας, και την ενθάρρυνση των βέλτιστων πρακτικών.

Δεδομένα για την αλιεία μικρής κλίμακας

Είναι αδύνατο να διαχειριστεί κάποιος κάτι που δεν μπορεί να μετρηθεί, γι' αυτό οι προσπάθειες συλλογής κάθε είδους δεδομένων εντείνονται παντού στην περιοχή με την ενεργή συμμετοχή των ίδιων των αλιέων.

Αξιακή αλυσίδα για την αλιεία μικρής κλίμακας

Το ΠΣΔ-ΑΜΚ σκοπό έχει να βοηθήσει τους αλιείς μικρής κλίμακας να αυξήσουν τις ψαριές και τα εισοδήματά τους, προωθώντας πρωτοβουλίες όπως οι τοπικοί συνεταιρισμοί, τα συστήματα πιστοποίησης, οι άμεσες πωλήσεις και άλλες μορφές καινοτομίας στην αξιακή αλυσίδα.

*Το ΠΣΔ-ΑΜΚ αναπαράγεται ολόκληρο στο τέλος αυτής της περίληψης.

Συμμετοχή της αλιείας μικρής κλίμακας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων

Είναι αδύνατον να επιτευχθεί βιώσιμο μέλλον χωρίς την υποστήριξη και τη συμμετοχή των ίδιων των αλιέων μικρής κλίμακας, άρα η ενεργή τους συμμετοχή σε κομβικές αποφάσεις είναι στρατηγικός στόχος ζωτικής σημασίας για το ΠΣΔ-ΑΜΚ.

Αξιοπρεπής εργασία

Η εξασφάλιση αξιοπρεπών και ασφαλών συνθηκών εργασίας καθώς και κοινωνικής ασφάλισης για τις κοινότητες αλιέων μικρής κλίμακας, είναι κλειδί για την ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας τόσο του σημερινού όσο και του μελλοντικού εργατικού δυναμικού.

Κλίμα και περιβάλλον

Δεδομένου ότι χρειάζονται ιδιαίτερη υποστήριξη για να αντιμετωπίσουν τα νέα διακυβεύματα που επιβάλλουν η κλιματική αλλαγή και οι διαταραχές των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, οι αλιείς μικρής κλίμακας έχουν κεντρικό ρόλο στη γαλάζια μεταμόρφωση της περιοχής μας, σε κάθε κλάδο από την προστασία της θαλάσσιας ζωής μέχρι την κυκλική οικονομία.

Ανάπτυξη ικανοτήτων

Η παιδεία, η εκπαίδευση και η τεχνική και οικονομική υποστήριξη είναι απαραίτητες για την υποστήριξη των κοινοτήτων αλιείας μικρής κλίμακας στη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους, στην αύξηση των εισοδημάτων τους και τη βελτίωση των προοπτικών τους, ιδιαίτερα για τις γυναίκες και τους νέους.

Ρόλος των γυναικών

Η ισότητα των δύο φύλων είναι το ίδιο σημαντική στην αλιεία μικρής κλίμακας όσο και σε οποιονδήποτε άλλον κλάδο, και το ΠΣΔ-ΑΜΚ στόχο έχει να δώσει στις γυναίκες τη στήριξη που χρειάζονται για να παίξουν έναν ολοκληρωμένο ρόλο και να συμμετέχουν σε ισότιμη βάση.

Η αλιεία μικρής κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο σε αριθμούς

Σήμερα, όπως γινόταν πάντα, ο κλάδος της αλιείας μικρής κλίμακας κυριαρχεί στους τοπικούς αλιευτικούς στόλους όσον αφορά τον βιοπορισμό και τον αριθμό σκαφών. Πριν τη δρομολόγηση του ΠΣΔ-ΑΜΚ το 2018, ο κλάδος της αλιείας μικρής κλίμακας είχε την παρακάτω εικόνα.

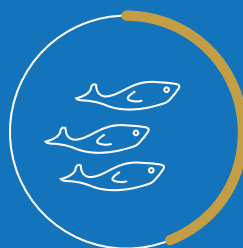
Στη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο, η αλιεία μικρής κλίμακας αντιπροσωπεύει

πάνω από το

84%

του αλιευτικού στόλου

44%

της αλιευτικής ικανότητας

62%

του συνολικού εργατικού δυναμικού στα αλιευτικά σκάφη

24%

της συνολικής αξίας εκφόρτωσης από συλλεκτική αλιεία

Γιατί είναι απαραίτητο το ΠΣΔ-ΑΜΚ

Η αλιεία βρίσκεται στην καρδιά των κοινωνιών στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο από το μακρινό παρελθόν, στηρίζει τον βιοπορισμό στις παράκτιες κοινότητες, είναι κινητήρια δύναμη της τοπικής οικονομίας και παίζει έναν σημαντικό ρόλο στην διατροφική ασφάλεια και τους πολιτισμούς στην περιοχή. Σήμερα όμως η ευρωστία και η βιωσιμότητά τους είναι αβέβαιες και η επόμενη δεκαετία αντυπροσωπεί ένα κρίσιμο σημείο καμπής στην ιστορία τους.

Οι αλιείς μικρής κλίμακας είναι βαθιά ριζωμένοι στις τοπικές οικονομίες, τις παραδόσεις, την πολιτιστική κληρονομιά, και παίζουν κεντρικό ρόλο στην κοινωνική ενσωμάτωση και συνοχή σε πολλά σημεία της περιοχής.

Τροφοδοτούν τις αγορές με ποιοτικά προϊόντα, προσελκύουν τουρίστες, συντηρούν απομακρυσμένες κοινότητες και στηρίζουν εκατοντάδες χιλιάδες βιοποριστικά μέσα στη στεριά. Σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν επίσης τους βασικούς διαχειριστές των πολύτιμων θαλάσσιων πόρων από τους οποίους εξαρτώνται οι ίδιοι. Οι αλιείς μικρής κλίμακας όμως αποκλείστηκαν υπερβολικά συχνά από τις κεντροποιημένες διαδικασίες διαχείρισης που επηρέασαν το βιοπορισμό και τις ζωές στις κοινότητες τους. Η έλλειψη αντυπροσώπησης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την περιθωριοποίηση των συμφερόντων τους, ενδέχεται επίσης να υπονομεύσει την πρόσβασή τους σε αλιευτικά πεδία στη θάλασσα, σε σημεία εκφόρτωσης και σε αγορές στη στεριά, στην απαραίτητη για τις κοινότητες οικονομική στήριξη και κοινωνική προστασία.

Η έλλειψη συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων που μπορεί να τους επηρεάσουν, μπορεί επίσης και να παρεμποδίσει την ικανότητα των αλιέων μικρής κλίμακας να καινοτομούν και τη δυνατότητά τους να τηρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις συμμόρφωσης με τη συλλογή δεδομένων, την ιχνηλασιμότητα, την επιτήρηση και τον έλεγχο.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα έναν κλάδο που μπορεί να αντιμετωπίσει προκλήσεις στην διατήρηση των συνθηκών ασφάλειας στη θάλασσα, την είσπραξη αξιοπρεπούς ανταμοιβής στην ξηρά, και μακροπρόθεσμα σ' έναν κλάδο που δυσκολεύεται να προσελκύσει νέους ανθρώπους για να αναζωογονήσει την γήρανση του εργατικού του δυναμικού.

Σημαίνει επίσης ότι έλειψε πολύ συχνά από τη διαχείριση της αλιείας η ανεκτίμητη διάσταση με την οποία μπορεί να συνεισφέρει η αλιεία μικρής κλίμακας, χάρη στην τοπική οικολογική γνώση που συσώρευσε για γενιές ολόκληρες, και την άγρυπνη παρουσία της στο νερό.

Το ΠΣΔ-ΑΜΚ δρομολογήθηκε ως άμεση απάντηση στις κοινές αυτές προκλήσεις.

Η ένταξη των αλιέων μικρής κλίμακας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και η ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης που προσαρμόζονται καλύτερα στις τοπικές ανάγκες έχει σκοπό να μετατρέψει τις κοινότητές τους σε θετικούς μοχλούς αλλαγής, σε μια εποχή που διακυβεύεται το μέλλον τους - όπως και η μακρόχρονη βιωσιμότητα των οικοσυστημάτων της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΠΟΝΤΟ

Η Υπουργική Διακήρυξη για ένα Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Αλιεία Μικρής Κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο θεσπίζει τους στόχους και τις αρχές βάσει των οποίων οι υπουργοί και οι ανώτεροι αντιπρόσωποι από τις χώρες της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου συμφωνούν να στηρίξουν τη βιωσιμότητα της αλιείας μικρής κλίμακας. Μπορείτε να δείτε το πλήρες κείμενο της διακήρυξης εδώ:

www.fao.org/gfcm/rpoa-ssf

Το έγγραφο αναφέρει λεπτομερώς στις 59 παραγράφους τού ΠΣΔ-ΑΜΚ, τις συγκεκριμένες ενέργειες που πρέπει να εφαρμοστούν μέχρι το 2028.

ΤΟΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΠΟΝΤΟ

Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Αλιεία Μικρής Κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο (ΠΣΔ-ΑΜΚ) αποτελείται από τις παρακάτω ενέργειες:

- 1 | Υιοθέτηση το συντομότερο δυνατόν, χαρακτηρισμού της αλιείας μικρής κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο, που να αντικατοπτρίζει την κοινωνικοοικονομική της σημασία και τις ιδιαιτερότητές της, με γνώμονα μια σειρά ενδεικτικών κριτηρίων (μέγεθος σκάφους, χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός, διάρκεια αλιευτικού ταξιδιού, αλιευτικές δραστηριότητες εκτός σκάφους, κτλ.).

Α. Επιστημονική έρευνα

- 2 | Έναρξη μιας ολοκληρωμένης περιφερειακής ερευνητικής δραστηριότητας για τη συλλογή ακριβών, επικυρωμένων και πλήρων δεδομένων για την αξία και τις κοινωνιοοικονομικές επιπτώσεις της αλιείας μικρής κλίμακας.
- 3 | Ανάπτυξη επιστημονικών ερευνών για την ενίσχυση της γνώσης σχετικά με τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ αλιείας μικρής κλίμακας και θαλάσσιων οικοσυστημάτων, καθώς και των συνεπειών της στους θαλάσσιους πόρους. Όταν χρειάζεται, η συμμετοχή των αλιέων στις δραστηριότητες επιστημονικής παρακολούθησης αξιοποιώντας την παραδοσιακή γνώση τους, και η μέριμνα για την πληροφόρησή τους για τα.
- 4 | Ανάπτυξη επιστημονικών ερευνών για την ενίσχυση της γνώσης για τις σχέσεις μεταξύ ερασιτεχνικής αλιείας και αλιείας μικρής κλίμακας.
- 5 | Σχεδιασμός και εφαρμογή πιλοτικών και καινοτόμων προγραμμάτων που καλύπτουν όλες τις πτυχές της αλιείας μικρής κλίμακας.
- 6 | Εξέταση της αξιολόγησης της αλιείας μικρής κλίμακας σε μελέτες πρόγνωσης αναφορικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένου και του δυναμικού δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα.

Β. Δεδομένα για την αλιεία μικρής κλίμακας

- 7 | Ανάπτυξη συστημάτων πληροφόρησης και συλλογής δεδομένων με τη συμμετοχή παραγόντων της αλιείας μικρής κλίμακας στη συλλογή δεδομένων για τους στόλους και τις δραστηριότητες σε περιφερειακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων και αρχείων για τις ψαριές, χρησιμοποιώντας όλα τα απαραίτητα εργαλεία.
- 8 | Θέσπιση εθνικών μητρώων αλιευτικού στόλου που καταγράφουν σκάφη αλιείας μικρής κλίμακας.
- 9 | Ενσωμάτωση της παραδοσιακής οικολογικής γνώσης των αλιέων μικρής κλίμακας στη διαχείριση της αλιείας.

Γ. Μέτρα διαχείρισης της αλιείας μικρής κλίμακας

- 10** Υλοποίηση, όπου χρειάζεται, σχεδίων διαχείρισης της αλιείας, τα οποία καθορίζουν ειδικούς κανόνες σχεδιασμένους για να διασφαλίζουν συγκεκριμένα, κατά προτεραιότητα πρόσβαση στην παράκτια ζώνη σε βιώσιμες και χαμηλού αντίκτυπου αλιείες.
- 11** Διευκόλυνση ισότιμης πρόσβασης στους θαλάσσιους πόρους με βάση την βιωσιμότητα της αλιείας και τον κοινωνικοοικονομικό της ρόλο, συνυπολογίζοντας τα μέτρα διαχείρισης και τις επιπτώσεις τους στους πόρους.
- 12** Υποστήριξη επενδύσεων στην αλιεία μικρής κλίμακας με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη βελτίωση της επιλεκτικότητας, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την ελαχιστοποίηση των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων και της αλληλεπίδρασης με ευάλωτα είδη και θηρευτές, και την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης.
- 13** Εξασφάλιση καλής και δίκαιης πρόσβασης σε σημεία εκφόρτωσης και διασφάλιση του κατάλληλου εξοπλισμού για την αλιεία μικρής κλίμακας και τις δραστηριότητές της (πλήρως εξοπλισμένες αποβάθρες, αγκυροβόλια, ψυγεία, διανομή πόσιμου νερού, παγομηχανές, κτλ.).
- 14** Προώθηση της μείωσης των τυχαίων συλλήψεων μέσω, μεταξύ άλλων, βελτίωση της επιλογής εξοπλισμού, εκπαίδευση των αλιέων και ενδυνάμωση των κέντρων διάσωσης και πρώτων βοηθειών.
- 15** Ενθάρρυνση των αλιέων μικρής κλίμακας να διαθέτουν πλήρη εξοπλισμό επικοινωνίας, ναυσιπλοΐας και συντήρησης της ψαριάς στο σκάφος, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κράτους σημαίας. Ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης στη βέλτιστη χρήση των τεχνολογιών αυτών για τους αλιείς μικρής κλίμακας.
- 16** Ενθάρρυνση της ιχνηλασιμότητας για τα σκάφη μικρής κλίμακας με τη χρήση τεχνολογίας ραδιοσυχνοτήτων, δορυφόρων ή εφαρμογών του διαδικτύου.
- 17** Προώθηση της ιχνηλασιμότητας του εξοπλισμού των σκαφών, ιδιαίτερα μέσω της σήμανσης του αλιευτικού εξοπλισμού.
- 18** Προώθηση, όπου χρειάζεται, της συμμετοχικής επιτήρησης των αλιέων, ιδιαίτερα στον εντοπισμό παράνομων, λαθραίων και άναρχων (ΠΛΑ) αλιευτικών πρακτικών.
- 19** Ενδυνάμωση του ελέγχου και της επιτήρησης όλων των αλιευτικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης και άλλης επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιείας, προσπάθεια αποφυγής ΠΛΑ πρακτικών .
- 20** Προώθηση της αποκατάστασης και της διατήρησης οικοτόπων ψαριών βασικών για την αλιεία μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένης και την κατασκευής τεχνητών υφάλων σύμφωνα με τις Πρακτικές Οδηγίες για Τεχνητούς Υφάλους στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο της ΓΕΑΜ, και με σεβασμό στο περιβάλλον. Η χρήση ακατάλληλων υλικών και η ρίψη απορριμμάτων θα αποφεύγεται αυστηρά.
- 21** Προετοιμασία οδηγών σωστών πρακτικών για να επεκταθούν και να γίνουν γνωστές οι επιτυχημένες εμπειρίες σε περιφερειακό επίπεδο.

Δ. Αξιακή αλυσίδα για την αλιεία μικρής κλίμακας

- 22** | Προώθηση της δημιουργίας ή της ενίσχυσης συνεταιρισμών, οργανώσεων παραγωγών ή άλλων συλλογικών οργανισμών, με σκοπό να βελτιωθεί η πρόσβαση στην αγορά για τα προϊόντα των ΑΜΚ και να αυξηθεί η διάθεση των τοπικών προϊόντων μέσα στις παράκτιες κοινότητες.
- 23** | Κατάρτιση περιφερειακών σχεδίων για οργανώσεις παραγωγών μικρής κλίμακας με σκοπό να αυξηθεί η κερδοφορία τους και να βελτιωθεί η ποιότητα και ιχνηλασιμότητα των προϊόντων τους.
- 24** | Ενίσχυση της προώθησης των άμεσων πωλήσεων φρέσκων ψαριών σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες.
- 25** | Οργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης ή/και ευαισθητοποίησης των καταναλωτών για τη σημασία της υπεύθυνης κατανάλωσης ντόπιων προϊόντων, για το ρόλο των βραχέων αλυσίδων αξίας στην εγγύηση φρεσκάδας, και στην κατανάλωση λιγότερο γνωστών και υποχρησιμοποιούμενων στην κατανάλωση ειδών με σκοπό την μεγαλύτερη ποικιλία αλιευμάτων.
- 26** | Προώθηση της δημιουργίας πιστοποιήσεων για τα θαλασσινά και εμπορικών σημάτων αλιείας που μπορούν να ενθαρρύνουν τους φορείς της αγοράς και τους καταναλωτές για εντόπια και βιώσιμη κατανάλωση θαλασσινών. Η ενθάρρυνση της δημιουργίας φθηνών και πιστοποιημένων εμπορικών σημάτων θα προωθούσε την υπεύθυνη αλιεία μικρής κλίμακας και την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών στην ντόπια αλιεία.
- 27** | Ενθάρρυνση της πρώτης επεξεργασίας των εκφορτώσεων από τους ίδιους τους αλιείς, από τους συνεταιρισμούς ή τους οργανισμούς παραγωγών τους με σκοπό την παράταση της διάρκειας ζωής των προϊόντων.
- 28** | Εξασφάλιση της ιχνηλασιμότητας των προϊόντων της αλιείας μικρής κλίμακας, που εγγυάται ότι τα ντόπια προϊόντα που εισάγονται στην αγορά είναι καλής ποιότητας και περιβαλλοντικώς βιώσιμα.

Ε. Συμμετοχή της αλιείας μικρής κλίμακας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων

- 29** Συμμετοχή των αλιέων μικρής κλίμακας στη δημιουργία και την υλοποίηση στρατηγικών θαλάσσιας και τοπικής ανάπτυξης.
- 30** Ενσωμάτωση της αλιείας μικρής κλίμακας με συμμετοχική προσέγγιση για τον ορισμό και τη διαχείριση θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, με σκοπό να επιτραπεί η δέσμευση και η συμμόρφωση με κανονισμούς όλων των ενδιαφερομένων, τη συμμετοχή στη διευθέτηση των συγκρούσεων και στη βιώσιμη διαχείριση μέσω ολοκληρωμένης διαχείρισης με βάση το οικοσύστημα και σε ευθυγράμμιση με τις συστάσεις των επιστημόνων.
- 31** Διασφάλιση ότι ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο λαμβάνει υπόψη την αλιεία μικρής κλίμακας κι ότι αυτή εκπροσωπείται καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας.
- 32** Προώθηση συστημάτων συμμετοχικής διοίκησης όπως φορείς συνδιαχείρισης, στα οποία μπορούν να καθοριστούν και να εφαρμοστούν μέτρα διαχείρισης αλιείας και συνοδευτικά κοινωνικοοικονομικά προγράμματα.
- 33** Όταν είναι απαραίτητο, και σε εθνικό επίπεδο, ενίσχυση της ανάλυσης της νομοθεσίας και των θεσμικών μηχανισμών που διασφαλίζουν την αναγνώριση των συναφών οργανώσεων αλιέων μικρής κλίμακας, και την ενσωμάτωση τους σε όλες τις δραστηριότητες που αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου.
- 34** Καθιέρωση οδικών χαρτών ή/και πλάνων που θα μπορούσαν να επιτρέψουν τη θετική συνέργεια μεταξύ αλιείας μικρής κλίμακας και άλλων ανάλογων τομέων και πρωτοβουλιών θαλάσσιας οικονομίας, ιδιαίτερα τον παράκτιο και οικολογικό τουρισμό, τη θαλάσσια βιοτεχνολογία, τις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές και την υδατοκαλλιέργεια.
- 35** Τα πλάνα αυτά θα πρέπει να καταλήξουν σε απτά οφέλη για τους υπεύθυνους αλιείς μικρής κλίμακας, όπως οι κοινές δομές, κοινοί προμηθευτές ή/και προσωπικό, ευκαιρίες άμεσης πώλησης, πολλαπλές δραστηριότητες, προσφορά γόνου στις ιχθυοκαλλιέργειες, συλλογή θαλάσσιων οργανισμών για τη θαλάσσια τεχνολογία, καλύτερη παρακολούθηση και κατανόηση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων για βιώσιμη αλιεία.
- 36** Οργάνωση υποστηρικτικών δομών με σκοπό την αντιμετώπιση ανταγωνιστικών καταστάσεων που ενδέχεται να προκύψουν μεταξύ αλιέων μικρής κλίμακας και άλλων αλληλεπιδρόντων τομέων.
- 37** Ενθάρρυνση της καλής συνεργασίας μεταξύ αλιέων μικρής κλίμακας και ερασιτεχνών αλιέων.

ΣΤ. Ανάπτυξη ικανοτήτων

- 38** Ίδρυση μιας περιφερειακής πλατφόρμας για την εκκίνηση και προώθηση συνεργασίας μεταξύ συλλογικοτήτων αλιέων μικρής κλίμακας (συμπεριλαμβανομένων και γυναικείων συλλογικοτήτων) στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο. Η πλατφόρμα αυτή αναμένεται να έχει ως θεμέλιο και να ενισχύσει τις υπάρχουσες υποπεριφερειακές και εθνικές πλατφόρμες, με σκοπό τη σύσταση ενός συμμετοχικού μηχανισμού για την ανταλλαγή γνώσεων, τη συνεργασία, τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων, την εκπροσώπηση των αλιέων μικρής κλίμακας στη λήψη αποφάσεων και τη διάχυση των ορθών πρακτικών.
- 39** Ενδυνάμωση της ανάπτυξης των ικανοτήτων των αλιέων μικρής κλίμακας και προτεραιότητα στην οικονομική βοήθεια, με σκοπό να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να διασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού, κυρίως μέσα από τις ακόλουθες δράσεις:
- α. δημιουργία και ενίσχυση της οικονομικής και τεχνικής βοήθειας (άμεσα/έμμεσα κίνητρα, μηχανισμοί τραπεζικών πιστώσεων, κτλ.).
 - β. βοήθεια στους αλιείς μικρής κλίμακας και τις γυναικείες οργανώσεις για την απλούστευση της πρόσβασής τους σε θεσμική χρηματοδότηση, με σκοπό τη διασφάλιση της μετάβασης προς μια μακροχρόνια επιλεκτική και βιώσιμη αλιεία.
 - γ. υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης των οργανώσεων αλιέων μικρής κλίμακας και των δικτύων τους.
 - δ. διασφάλιση της πρόσβασης σε συμβουλευτικές υπηρεσίες, και
 - ε. διευκόλυνση των ευκαιριών για επιμόρφωση κι εκπαίδευση για άνδρες και γυναίκες του κλάδου της αλιείας, όπως θερινά πανεπιστήμια με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων ειδικά για την αλιεία, γνώση των πολιτικών (για αλιεία, περιβάλλον) και, ιδιαίτερα, γνώση καινοτόμων λύσεων και νέων τεχνολογιών.
- 40** Στο πλαίσιο της ανάπτυξης των τοπικών κοινοτήτων, εφαρμογή καθεστώτων περιφερειακής διαφοροποίησης που θα βοηθήσουν την αλιεία μικρής κλίμακας (συμπεριλαμβανομένων και των γυναικών στην αλιεία) να πολλαπλασιάσει τις δραστηριότητές της (για παράδειγμα επιμόρφωση για την ηγεσία και την επιχειρηματικότητα, το ναυτικό και οικολογικό τουρισμό, την ανακύκλωση των θαλάσσιων απορριμάτων, τις αποστολές θαλάσσιων επιστημονικών δειγματοληψιών).
- 41** Τα παραπάνω μέτρα θα είναι εφαρμοστέα για τους αλιείς μικρής κλίμακας και τις οικογένειές τους, και ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στις γυναίκες και τους νέους ψαράδες.
- 42** Ανάπτυξη περιφερειακού προγράμματος με στόχο την παροχή υποστήριξης και τεχνικής βοήθειας, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, με σκοπό την ανάπτυξη ικανοτήτων στην αλιεία μικρής κλίμακας.
- 43** Ενθάρρυνση της τοπικής και εθνικής διοίκησης για τη διάδοση και πληροφόρηση σχετικά με την ανάπτυξη πολιτικών για την αλιεία, όπως και για τις καινοτομίες και την τεχνολογία.
- 44** Ενθάρρυνση για ευκαιρίες επαγγελματικής επιμόρφωσης για τους αλιείς με σκοπό την ανανέωση των γενεών.

Ζ. Αξιοπρεπής εργασία

- 45 | Προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας, βελτίωση των εργασιακών συνθηκών όπως και της κοινωνικής προστασίας για τους εργαζόμενους στην αλιεία μικρής κλίμακας.
- 46 | Με τη βοήθεια της ΓΕΑΜ, οργάνωση μέχρι το 2019 συνδιάσκεψης για να εξεταστεί το θέμα της κοινωνικής ανάπτυξης, της απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας στον κλάδο της αλιείας μικρής κλίμακας.

Η. Ρόλος των γυναικών

- 47 | Υποστήριξη προγραμμάτων που να δίνουν τη δυνατότητα στις γυναίκες να δραστηριοποιηθούν στον κλάδο της αλιείας μικρής κλίμακας.
- 48 | Εξασφάλιση ίσης συμμετοχής των γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τις πολιτικές που αφορούν την αλιεία μικρής κλίμακας.
- 49 | Ενθάρρυνση της ανάπτυξης καλύτερων τεχνολογιών κατάλληλων για την εργασία των γυναικών στην αλιεία μικρής κλίμακας.

Θ. Κλίμα και περιβάλλον

- 50 | Ενσωμάτωση της γνώσης και της τεχνογνωσίας των παραγόντων της αλιείας μικρής κλίμακας στην ανάπτυξη πολιτικών και σχεδίων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, ιδιαίτερα τα σχέδια προσαρμογής και μετριασμού, συμπεριλαμβανομένων και των σχεδίων μέσα στο πλαίσιο εθνικά καθορισμένων συνεισφορών έτσι όπως ορίζονται από τη Συμφωνία του Παρισιού.
- 51 | Βοήθεια και υποστήριξη των κοινοτήτων αλιέων μικρής κλίμακας που επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή ή από καταστροφές ανθρώπινης υπαιτιότητας.
- 52 | Προώθηση καινοτόμων λύσεων για την αξιοποίηση και χρήση μη ενδημικών ειδών.
- 53 | Ενθάρρυνση των αλιέων μικρής κλίμακας για τη συμμετοχή τους στην κυκλική οικονομία, για παράδειγμα με την ανάπτυξη σχεδίων για την απόρριψη και ανακύκλωση ανακτημένων δικτύων με σκοπό τη μείωση των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων. Σχέδια αυτού του τύπου μπορούν να συμπεριλαμβάνουν πρωτόκολλα επιβράβευσης για τη συλλογή θαλάσσιων απορριμμάτων.
- 54 | Ενσωμάτωση της αλιείας μικρής κλίμακας στον καθορισμό και τη διαχείριση προστατευμένων θαλάσσιων περιοχών για την προώθηση της χρήσης βιώσιμων αλιευτικών πρακτικών, σε ευθυγράμμιση με τους στόχους διατήρησης του περιβάλλοντος, και για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα ωφέλη που έχουν οι καθαρές θάλασσες για μία παραγωγική αλιεία.

I. Ρόλος της ΓΕΑΜ

- 55** | Η ΓΕΑΜ θα παρέχει τεχνική βοήθεια στα αναπτυσσόμενα κράτη για την ανάπτυξη συμμετοχικών και συνεταιριστικών σχεδίων διαχείρισης για την αλιεία μικρής κλίμακας.
- 56** | Η ΓΕΑΜ θα ορίσει κατά την τεσσαρακοστή δεύτερη συνεδρίασή της ένα χρονοδιάγραμμα για τον ορισμό βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων στόχων για την υλοποίηση των δράσεων που καταρτίστηκαν στο ΠΣΔ-ΑΜΚ.
- 57** | Η ΓΕΑΜ θα καθοδηγεί και θα συντονίζει ενέργειες με σκοπό την ανάπτυξη του ΠΣΔ-ΑΜΚ, και θα συντάσσει μια ετήσια αναφορά για την υλοποίηση των ενεργειών που διατυπώνονται στο ΠΣΔ-ΑΜΚ, και που θα αντικατοπτρίζει τις αναφορές που θα δίνονται από τις παράκτιες χώρες.
- 58** | Η ΓΕΑΜ καλείται να εργαστεί στενά με σχετικούς οργανισμούς για την εφαρμογή του ΠΣΔ-ΑΜΚ, μέσω μνημονίων συνεργασίας όταν χρειάζεται.
- 59** | Η ΓΕΑΜ θα οργανώσει μεσοπρόθεσμη συνδιάσκεψη το 2024 για να αξιολογηθεί η πρόοδος στην εφαρμογή του ΠΣΔ-ΑΜΚ.

Λίγα λόγια για τη ΓΕΑΜ

Η ΓΕΑΜ είναι μια περιφερειακή οργάνωση διαχείρισης της αλιείας, η οποία λειτουργεί υπό την αιγίδα του FAO, και της οποίας η δικαιοδοσία εκτείνεται σε όλα τα νερά της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου. Βασικός της σκοπός είναι να διασφαλίσει τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση των έμβιων θαλάσσιων πόρων, καθώς και τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διαχείριση της αλιείας, λαμβάνοντας δεσμευτικές αποφάσεις για τη διαχείριση των αποθεμάτων σε ολόκληρη τη λεκάνη.

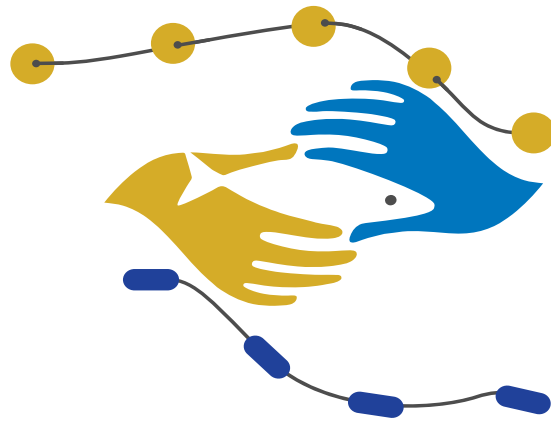
Η ΓΕΑΜ δουλεύει σε πέντε υποπεριοχές, καθεμία από τις οποίες καλύπτεται από μία τεχνική μονάδα. Οι τεχνικές αυτές μονάδες ενισχύουν τη συνεργασία και διευκολύνουν το διάλογο για κομβικά διακυβεύματα, παρέχοντας τις χώρες με στρατηγικές και τεχνική βοήθεια έτσι ώστε αυτές να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις δεσμεύσεις τους απέναντι στη ΓΕΑΜ.

Φίλοι της Αλιείας Μικρής Κλίμακας

Με την ευκαιρία της υπογραφής του ΠΣΔ-ΑΜΚ το 2018, η ΓΕΑΜ σε συνεργασία με το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Ευξείνου Πόντου (BISAC), το Διεθνές Κέντρο Προηγμένων Μεσογειακών Μελετών - Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Μπάρι (CIHEAM-Bari), τους Αλιείς Χαμηλών Επιπτώσεων της Ευρώπης (LIFE), το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο για τη Μεσόγειο (MEDAC), και το Παγκόσμιο Ταμείο Για τη Φύση (WWF), δρομολόγησαν την πλατφόρμα Φίλοι της Αλιείας Μικρής Κλίμακας (Friends of SSF).

Πρόκειται για ένα περιφερειακό δίκτυο το οποίο προωθεί τη διεθνή συνεργασία και οικοδομεί συνέργειες με τους βασικούς ενδιαφερομένους που εργάζονται για τη δημιουργία ενός βιώσιμου μέλλοντος για τους αλιείς μικρής κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο και για τα θαλάσσια οικοσυστήματα από τα οποία αυτοί εξαρτώνται.

Το δίκτυο προωθεί ενεργά την υλοποίηση του ΠΣΔ-ΑΜΚ συλλέγοντας δεδομένα και αυξάνοντας τη γνώση, αναπτύσσοντας σχέδια και πρωτοβουλίες, γνωστοποιώντας τις βέλτιστες πρακτικές, και διασφαλίζοντας ότι διατίθενται λεπτομερές και αξιόπιστες πληροφορίες για την αλιεία μικρής κλίμακας.

Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Αλιεία Μικρής Κλίμακας στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο (ΠΣΔ-ΑΜΚ) αποτελεί ιστορική πολιτική δέσμευση που χαράζει έναν δεκαετή οδικό χάρτη προς τη μακροχρόνια περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα του κλάδου. Υπογράφηκε ως Υπουργική Δήλωση τον Σεπτέμβριο του 2018 από υψηλούς εκπροσώπους χωρών της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θέτει τις βασικές αρχές, τους στόχους και -κυρίως- τις συγκεκριμένες ενέργειες που απαιτούνται κατά την περίοδο 2018-2028 έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ένα βιώσιμο μέλλον για την αλιεία μικρής κλίμακας στην περιοχή.

Το φυλλάδιο αυτό συνοψίζει τους στόχους του ΠΣΔ-ΑΜΚ, και παρουσιάζει μια επισκόπηση της διαδικασίας που οδήγησε στη δημιουργία του. Περιλαμβάνει επίσης στοιχεία για την παρούσα κατάσταση στον κλάδο της αλιείας μικρής κλίμακας στην περιοχή, και εξηγεί γιατί το σχέδιο είναι επειγόντως απαραίτητο.

Ολόκληρο το κείμενο του ΠΣΔ-ΑΜΚ περιλαμβάνεται στο τέλος του εγγράφου.

Some rights reserved. This work is available under a CC BY-NC-SA 3.0 IGO licence